T092 ATĐ 4 (05) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q55-Kiết Uẩn-Luận về Bất Thiện

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 71

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 55

LUAÄN VEÀ BAÁT THIEÄN (Phaàn 10)

Höõu thaân kieán laøm maáy duyeân cho höõu thaân kieán? Höõu thaân kieán laøm maáy duyeân cho giôùi caám thuû, cho ñeán maáy duyeân cho tuøy mieân voâ minh cuûa coõi voâ saéc do tu maø ñoaïn? cho ñeán tuøy mieân voâ minh cuûa coõi voâ saéc do tu maø ñoaïn laøm maáy duyeân cho tuøy mieân voâ minh cuûa coõi voâ saéc do tu maø ñoaïn? Tuøy mieân voâ minh cuûa coõi voâ saéc do tu maø ñoaïn laøm maáy duyeân cho höõu thaân kieán, cho ñeán laøm maáy duyeân cho tuøy mieân maïn cuûa coõi voâ saéc do tu maø ñoaïn? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: vì ngaên chaën ñoâng chæ cuûa ngöôøi khaùc, hieån baøy veà nghóa lyù cuûa mình. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Duyeân khoâng coù thaät taùnh. Nhö phaùi thí duï ñaõ chaáp. Hoûi: Vì sao sö kia daáy leân caùi chaáp naøy? Ñaùp: hoï döïa vaøo trong kinh cho neân daáy leân caùi chaáp naøy. Nghóa laø trong kinh noùi: Voâ minh duyeân haønh. Hoï ñöa ra caùch noùi naøy: voâ minh khoâng coù töôùng khaùc bieät, haønh coù töôøng khaùc bieät, laøm sao phaùp khoâng coù töôùng khaùc bieät laøm duyeân cho phaùp coù töôùng khaùc bieät maø coù thaät taùnh ñöôïc ? Ñaïi ñöùc noùi raèng: caùc sö tuøy theo yù töôûng maø thi thieát duyeân goïi laø taùnh chaúng phaûi laø thaät coù. Vì ngaên chaën caùi chaáp aáy, ñeå hieån baøy veà duyeân laø thaät coù, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Neáu chaáp caùc duyeân laø khoâng coù thaät taùnh, thì ñuùng ra taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng coù thaät ñaùnh, bôûi vì boán duyeân thaâu nhieáp ñuû taát caû caùc phaùp. Nghóa laø nhaân duyeân thaâu nhieáp taát caû caùc phaùp höõu vi; Ñaúng voâ giaùn duyeân tröø ra taâm-taâm sôû phaùp cuoái cuøng cuûa A-la-haùn trong quaù khöù-hieän taïi, thaâu nhieáp taát caû taâm-taâm sôû phaùp coøn laïi cuûa quaù khöù- hieän taïi; sôû duyeân duyeân vaø taêng thöôïng duyeân thaâu nhieáp toaøn boä taát

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 72 caû caùc phaùp.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 73

Laïi nöõa, neáu taùnh cuûa caùc duyeân chaúng phaûi laø thaät coù, thì taát caû caùc phaùp khoâng coù nghóa raát saâu (thaäm thaâm). Nghóa laø neáu luùc bieåu hieän roõ raøng taát caû caùc phaùp, neáu khoâng thaâu nhieáp vaøo caùc duyeân maø quaùn saùt, thì trôû thaønh thoâ thieån deã daøng coù theå bieát roõ raøng. Neáu thaâu nhieáp vaøo duyeân maø quan saùt, thì trôû thaønh raát saâu coøn hôn boán bieån roäng, chæ rieâng chuûng trí cuûa phaät môùi coù naêng löïc bieát taän cuøng ñöôïc. Laïi nöõa, neáu taùnh cuûa caùc duyeân chaúng phaûi laø thaät coù, thì ñuùng ra khoâng khi thieát ba loaïi Boà-ñeà. Nghóa laø duøng trí baäc thöôïng ñeå quaùn saùt veà traùnh cuûa duyeân thì goïi laø Boà-ñeà cuûa ñoäc giaùc, neáu duøng trí baäc haï ñeå quaùn saùt veà taùnh cuûa duyeân thì goïi laø Boà-ñeà cuûa Thanh vaên. Laïi nöõa, neáu taùnh cuûa caùc duyeân chaúng phaûi laø thaät coù, thì giaùc tueä ñuùng ra khoâng coù nghóa chuyeån ñoåi ba phaåm. Nghóa laø caùc giaùc tueä thuoäc phaåm haï phaûi luoân luoân laø phaåm haï, phaåm trung phaûi luoân luoân laø phaåm trung, phaåm thöôïng seõ luoân luoân laø phaåm thöôïng; nhöng caùc giaùc tueä thuoäc phaåm haï coù theå trôû thaønh phaåm trung, phaåm trung coù theå trôû thaønh phaåm thöôïng, cho neân taùnh cuûa caùc duyeân chaéc chaén laø theå thaät coù, bôûi vì coù coâng naêng. Vì vaäy, Toân giaû Dieäu aâm noùi raèng: “Neáu taùnh cuûa caùc duyeân chaúng phaûi laø thaät coù, thì thaày seõ khoâng theå naøo khieán cho tueä cuûa hoïc troø ban ñaàu yeáu keùm veà sau maïnh leân, hoïc troø cuõng seõ luoân luoân laø hoïc troø chöù khoâng chuyeån ñoåi trôû thaønh baäc thaày. Nhöng bôûi vì taùnh cuûa caùc duyeân laø thaät coù, cho neân thaày laøm cho tueä cuûa hoïc troø ñöôïc daàn daàn taêng theâm, hoïc troø coù luùc ñaït ñöôïc nghóa trôû thaønh baäc thaày. Vì vaäy, taùnh cuûa caùc duyeân quyeát ñònh laø thaät coù”. Hoûi: Neáu taùnh cuûa caùc duyeân laø thaät coù, thì kinh maø hoï ñaõ daãn chöùng laøm sao thoâng hieåu? Ñaùp: töï theå cuûa voâ minh tuy khoâng coù töôùng khaùc bieät, maø nghieäp ñaõ gaây ra thì coù theå coù töôùng khaùc bieät. Nghóa laø voâ löôïng moân loaïi-voâ löôïng taàng baäc, coâng naêng sai bieät laøm duyeân cho haønh. Ví nhö moät ngöôøi coù naêm kyõ thuaät ngheà nghieäp, theå cuûa noù tuy laø moät maø coâng duïng thì coù naêm. Laïi nöõa, vì muoán bieåu hieän roõ raøng töï taùnh yeáu keùm cuûa caùc phaùp höõu vi, khoâng ñöôïc töï taïi, nöông töïa vaøo nôi khaùc, khoâng coù taùc duïng cuûa chính mình, khoâng tuøy theo yù muoán cuûa mình, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Töï taùnh yeáu keùm, nghóa laø caùc phaùp höõu vi töø duyeân maø sinh ra taùnh, cho neân thieát laäp teân goïi laø töï taùnh. Coù ngöôøi noùi: Höõu vi coù sinh dieät cho neân töï taùnh laø yeáu keùm. Coù ngöôøi noùi: Höõu vi coù sinh dieät cho neâ töï taùnh laø yeáu keùm. Coù ngöôøi noùi: Höõu vi töø duyeân maø sinh ra cho

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 74

neân töï taùnh laø yeáu keùm. Nhö trong kinh noùi : “Tyø kheo neân bieát! Saéc laø voâ thöôøng, caùc nhaân-caùc duyeân coù theå sinh ra saéc aáy cuõng laø voâ thöôøng”. Ñaõ laø voâ thöôøng do nhaân duyeân maø daáy khôûi thì saéc laøm sao maø thöôøng ñöôïc? Thoï-töôûng-haønh-thöùc cuõng laïi nhö vaäy. Bôûi vì yeáu keùm cho neân caùc phaùp höõu vi, hoaëc do boán duyeân maø sinh, hoaëc do ba duyeân

maø sinh, hoaëc do hai duyeân maø sinh, haõy coøn khoâng coù moät duyeân ñôn ñoäc coù theå sinh ra, huoáng laø khoâng coù duyeân naøo? Vì vaäy, töï taùnh cuûa phaùp höõu vi laø yeáu keùm. Nhö ngöôøi beänh yeáu ñuoái, hoaëc nhôø boán ngöôøi naâng ñôõ, hoaëc nhôø ba ngöôøi naâng ñôõ, hoaëc nhôø hai ngöôøi naâng ñôõ môùi coù theå ñöùng leân noåi, haõy coøn khoâng coù moät ngöôøi ñôn ñoäc giuùp cho ñöùng leân noåi, huoáng laø khoâng coù ngöôøi naøo? Khoâng ñöôïc töï taïi, nghóa laø caùc phaùp höõu vi khoâng coù löïc duïng cuûa chính mình maø coù theå ñöôïc sinh ra. Nöông töïa vaøo nôi khaùc, nghóa laø caùc phaùp höõu vi caàn phaûi nöông töïa vaøo nôi khaùc môùi coù theå phaùt khôûi taùc duïng. Khoâng coù taùc duïng cuûa chính mình, nghóa laø caùc phaùp höõu vi khoâng coù theå töï mình phaùt khôûi taùc duïng phaân bieät, caùi gì taïo ra cho mình-mình taïo ra vì caùi gì ? khoâng tuøy theo yù muoán cuûa mình, nghóa laø caùc phaùp höõu vi caàn phaûi nöông töïa vaøo nôi khaùc môùi coù theå khôûi taùc duïng. Khoâng coù taùc duïng cuûa chính mình, Nghóa laø caùc phaùp höõu vi khoâng coù theå töï mình phaùi khôûi taùc duïng phaân bieät, caùi gì taïo ra cho mình-mình taïo ra vì caùi gì? Khoâng tuøy theo yù muoán cuûa mình, nghóa laø caùc phaùp höõu vi khoâng coù nieàm vui mong muoán cuûa chuùng mình, ñöøng laøm cho toâi sinh ra-ñöøng laøm cho toâi dieät ñi, maø vaãn ñöôïc toaïi yù. Laïi nöõa, vì muoán bieåu hieän roõ raøng veà ngöôøi meâ laàm duyeân khôûi; neáu soá veà chaùnh lyù cuûa duyeân khôûi, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Chæ coù voâ minh duyeân Haønh cho ñeán Sinh duyeân Laõo töû laø phaùp duyeân khôûi: Vì laøm cho ngöôøi meâ laàm kia ñöôïc hieåu thoâng suoát, cho neân hieån baøy veà phaùp höõu vi ñeàu laø duyeân khôûi, nhöõng ñeàu maø nhieàu noùi thì nay caàn noùi ñeán. Laïi nöõa, ñöøng cho raèng ngaên chaën ñoâng chæ cuûa ngöôøi ñeå hieåu veà lyù cuûa mình, maø muoán bieåu hieän soá roõ raøng veà chaùnh lyù cuûa duyeân khôûi giuùp cho ngöôøi khaùc hieåu ñöôïc soá, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Traû lôøi: Höõu thaân kieán laøm duyeân cho Höõu thaân kieán thì hoaëc laø boán-ba-hai-moät duyeân. Hoûi: Taïi sao trong naøy “Hoûi Höõu thaân kieán laøm maáy duyeân cho Höõu thaân kieán? Traû lôøi: Raèng laø hoaëc boán-ba-hai-moät duyeân. Trong chöông Trí uaån sau hoûi phaùp trí laøm maáy duyeân cho phaùp trí ?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 75

Hoûi: Raèng nhaân-ñaúng voâ giaùn-sôû duyeân-taêng thöôïng” laø theá naøo? Ñaùp: laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra laïi nöõa, chöông naøy-chöông kia caàn phaûi nhö nhau maø laïi coù khaùc bieät, laø bôûi vì ngöôøi soaïn luaän duøng caùc loaïi giaûi thích-soaïn ra caùc loaïi vaên töø toâ ñieåm chu ñaùo ñoái vôùi nghóa, laøm cho khoâng taïp loaïn maø giuùp cho deã daøng thoï trì. Laïi nöõa, vì muoán bieåu hieän roõ raøng veà hai moân loaïi-hai phöông caùch-hai baäc theàm-hai böôùc chaân-hai ngoïn ñuoác-hai aùnh saùng-hai neùt veõ-hai hình aûnh, nhö chöông naøy ñaõ noùi thì chöông kia cuõng thuaän theo nhö vaäy, nhö chöông kia ñaõ noùi thì chöông naøy cuõng thuaän theo nhö vaäy, cho neân ñöa ra caùch noùi aáy. Laïi nöõa, chöông naøy noùi laø lieãu nghóa, chöông kia noùi khoâng lieãu nghóa; chöông naøy noùi khoâng coù yù khaùc, chöông kia noùi coù yù

khaùc; chöông naøy noùi khoâng coù nhaân khaùc, chöông kia noùi coù nhaân khaùc; chöông naøy noùi laø thaéng nghóa, chöông kia noùi laø theá tuïc. Laïi nöõa, ñaõ soaïn ra phaàn luaän naøy döïa vaøo boán loaïi phaân bieät: 1. Phaân bieät veà coõi. 2. phaân bieät veà ñôøi. 3. phaân bieät veà saùt-na. 4. phaân bieät veà ñaúng voâ giaùn duyeân. Ñaõ soaïn ra phaàn luaän kia döïa vaøo moät loaïi phaân bieät, ñoù laø chæ phaân bieät veà ñaúng voâ giaùo duyeân. Ñaõ soaïn ra phaàn luaän kia döïa vaøo moät loaïi phaân bieät, ñoù laø chæ phaân bieät veà ñaúng voâ giaùo duyeân, cho neân chöông naøy ñaõ noùi so vôùi chöông sau coù khaùc nhau. Trong naøy noùi boán thì theá naøo laø boán? Nhö höõu thaân kieán khoâng ngöøng daáy khôûi höõu thaân kieán, töùc laø tö duy sinh ra tröôùc ñoù laøm boán chuyeän cho sinh ra sau, nghóa laø höõu thaân hai hieän taïi tröôùc maét, sau naøy ñaõ sinh töùc laø duyeân tröôùc maø daáy khôûi, tröôùc ñoù cuøng vôùi sau laøm boán duyeân ñaày ñuû, ñoù laø nhaân-ñaúng voâ giaùn-sôû duyeân vaø taêng thöôïng duyeân. Nhaân duyeân, nghóa laø höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm hai nhaân cho höõu thaân kieán sinh ra sau, ñoù laø nhaân ñoàng loaïi vaø nhaân bieán haønh. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø höõu thaân kieán sinh ra sau töø höõu thaân kieán sinh ra tröôùc khoâng giaùn ñoaïn maø sinh. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø höõu thaân kieán sinh ra tröôùc khoâng giaùn ñoaïn maø sinh ra tröôùc maø sinh. Taêng thöôïng duyeân, nghóa laø tröôùc ñoái vôùi rau hoaëc chæ laø khoâng coù ngaên caùch -hoaëc khoâng ngaên trôû maø sinh. Trong naøy Nhaân duyeân nhö phaùp gieo haït, Ñaúng voâ giaùn duyeân nhö phaùp phaùt trieån, sôû duyeân duyeân nhö phaùp

caàm gaäy, taêng thöôïng duyeân nhö phaùp khoâng ngaên Caùch. Höõu thaân kieán sinh ra sau ñoù höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm boán duyeân maø thaâu nhieáp tieáp nhaän, cho neân coù theå ñi qua ñôøi kieáp-coù theå nhaän laáy quaû-coù theå laøm ra nghieäp-coù theå bieát veà duyeân . Trong naøy noùi ba thì theá naøo laø ba? Nhö höõu thaân kieán khoâng ngöøng daáy khôûi Höõu thaân kieán, khoâng tö duy sinh ra tröôùc ñoù laøm ba duyeân cho sinh ra sau, töø ra Sôû duyeân, nghóa laø Höõu thaân kieán trong saùt -na thöù nhaát khoâng giaùn ñoaïn, Höõu thaân kieán trong saùt-na thöù hai hieän taïi tröôùc maét, sau naày ñaõ sinh ra khoâng duyeân tröôùc maø daáy khôûi: Nghóa laø hoaëc duyeân vôùi Saéc-Thoï-Töôûng-Haønh-Thöùc, hoaëc töø ra Höõu thaân kieán tröôùc duyeân vôùi Haønh uaån coøn laïi, tröôùc ñoù vôùi sau chæ laøm ba duyeân, ñoù laø Nhaân-Ñaúng voâ giaùn vaø Taêng thöôïng duyeân. Giaûi thích veà ba duyeân naøy noùi roäng ra nhö tröôùc. Höõu thaân kieán sinh ra sau do Höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm ba duyeân maø thaâu nhieáp tieáp nhaän, cho neân coù theå ñi qua ñôøi kieáp-coù theå nhaän laáy quaû-coù theå laøm ra nghieäp-coù theå bieát veà duyeân. Hoaëc laø Höõu thaân kieán khoâng ngöøng laáy khôûi, taâm coøn laïi veà sau laáy khôûi Höõu thaân kieán, thì tö duy sinh ra tröôùc ñoù laøm cho ba duyeân sinh ra sau, töø ra Ñaúng voâ giaùn, nghóa laø Höõu thaân kieán trong saùt- na thöù nhaát khoâng giaùn ñoaïn, Höõu thaân kieán saùt-na thöù hai khoâng hieän taïi tröôùc maét, hoaëc laø Bieân chaáp kieán, hoaëc Taø kieán-hoaëc Kieán thuû- hoaëc Giôùi caám thuû, hoaëc nghi-hoaëc Tham-hoaëc

Saân-hoaëc Maïn-hoaëc Voâ minh, hoaëc thieän höõu laäu-hoaëc taâm voâ phuù voâ kyù hieän taïi tröôùc maét, töø ñaây veà sau laïi laáy khôûi Höõu thaân kieán thì duyeân vôùi Höõu thaân kieán sinh ra tröôùc. Tröôùc ñoù cuùng vôùi sau chæ laøm ba duyeân, ñoù laø Nhaân-Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng duyeân. Giaûi thích veà ba duyeân naøy noùi roäng ra nhö tröôùc. Höõu sinh kieán thaân ra sau do Höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm ba duyeân maø thaâu nhieáp tieáp nhaän, cho neân coù theå ñi qua ñôøi kieáp-coù theå nhaän laáy quaû-coù theå laøm ra nghieäp-coù theå bieát veà duyeân. Trong naøy noùi hai thì theá naøo laø hai? Nhö Höõu thaân kieán khoâng ngöøng laáy khôûi, taâm coøn laïi veà sau laáy khôûi Höõu thaân kieán, khoâng tö duy sinh ra tröôùc ñoù laøm cho hai duyeân sinh ra sau, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng duyeân, nghóa laø Höõu thaân kieán trong saùt-na thöù nhaát khoâng giaùn ñoaïn, Höõu thaân kieán trong saùtn-na thöù hai khoâng hieän taïi tröôùc maét, maø hoaëc laø Bieân chaáp kieán cho ñeán hoaëc taâm voâ phuù voâ kyù hieän taïi tröôùc maét, töø ñaây veà sau laïi laáy khôûi Höõ thaân kieán khoâng duyeân vôùi Höõu thaân kieán sinh ra tröôùc, Nghóa laø hoaëc duyeân vôùi Saéc-Thoï-Haønh-Thöùc, hoaëc töø ra Höõu thaân kieán tröôùc duyeân vôùi nhöõng Haønh uaån khaùc, tröôùc ñoù cuøng vôùi sau chæ laøm hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng duyeân.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 77

Giaûi thích veà hai duyeân naøy noùi roäng ra nhö tröôùc. Höõu thaân kieán sinh ra sau do Höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm Sôû duyeân thì trôû thaønh Sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm Sôû duyeân thì chæ moät Taêng thöôïng, bôûi vì sau vaø tröôùc khoâng coù nghóa nhaân duyeân-khoâng coù nghóa Ñaúng voâ giaùn duyeân. Hoûi: Taïi sao trong naøy hoûi moät maø traû lôøi hai ? Ñaùp: Luaän giaû thieát veà phaùp khoâng phaûi laø moät, hoaëc coù luùc ngaên chaën tröôùc-traû lôøi sau, hoaëc coù luùc traû lôøi tröôùc-ngaên chaën sau. Ngaên chaën tröôùc traû lôøi sau, laø nhö trong naøy noùi neáu laøm Sôû duyeân thì trôû thaønh Sôû duyeân thaêng thöôïng, ñoù laø ngaên chaën hai duyeân. Traû lôøi tröôùc, ngaên chaën sau, laø nhö trong phaåm Nhaát haønh noùi: “Neáu sinh ra tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc”, ñoù laø traû lôøi veà raøng buoäc; “Neáu tröôùc chö sinh, giaû söû sinh ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc”, ñoù laø ngaên chaën veà khoâng raøng buoäc. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñaây laø traû lôøi, nghóa laø sau vaø tröôùc neáu laøm Sôû duyeân thì tröõ haønh hai duyeân, laø traû lôøi veà hai caâu hoûi tröôùc; neáu khoâng laøm Sôû duyeân thì chæ laø moät duyeân, laø traû lôøi veà moät caâu hoûi naøy. Trong hai caâu traû lôøi tröôùc chæ traû lôøi moät phaàn, nhöõng gì chöa traû lôøi thì trong naøy traû lôøi veà ñeàu ñoù. Sau döïa theo caùch giaûi thích naøy: Höõu thaân kieán vò lai cuøng vôùi Höõu thaân kieán quaù khöù-hieän taïi, neáu laøm Sôû duyeân thì trôû thaønh Sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm sôû duyeân thì chæ moät taêng thöôïng; höõu thaân kieán vò lai-hieän taïi cuøng vôùi höõu thaân kieán quaù khöù, neáu laøm sôû duyeân thì trôû thaønh sôû duyeân thì trôû thaønh sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm sôû duyeân thì chæ moät taêng thöôïng. Hoûi: Höõu thaân kieán hieän taïi ñang coù taùc duïng coù theå coù naêng löïc duyeân vôùi caûnh, taùc duïng cuûa höõu

thaân kieán quaù khöù ñaõ ngöøng laïi thì laøm sao coù naêng löïc duyeân vaøo, maø trong naøy noùi neáu laøm sôû duyeân thì trôû thaønh sôû duyeân taêng thöôïng ? Ñaùp: Höõu thaân kieán quaù khöù ñaõ töøng ôû luùc hieän taïi duyeân vôùi caûnh vaø noù ñaõ dieät, nay tuy laø quaù khöù maø baïn laïi taùc duïng cuûa noù, cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Hoûi: trong naøy tröôùc noùi höõu thaân kieán sinh sau, cuøng vôùi höõu thaân kieán sinh tröôùc, neáu laøm sôû duyeân thì trôû thaønh sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm sôû duyeân thì chæ moät taêng thöôïng, laø noùi höõu thaân kieán sinh rau cuûa quaù khöù cuøng vôùi höõu thaân kieán sinh tröôùc cuûa quaù khöù laøm hai -moät duyeân, taïi sao khoâng noùi höõu thaân kieán vò lai cuøng vôùi höõu thaân kieán vò lai laøm hai-moät duyeân ? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát laø nghóa naøy coù khaùc. Laïi nöõa, trong naøy chæ noùi ñeán loaïi coù tröôùc sau, vò lai khoâng coù

tröôùc sau cho neân löôïc qua khoâng noùi ñeán. Hoûi: Phaàn vò sinh vaø chöa sinh cuûa vò lai, leõ naøo khoâng coù tröôùc sau? Ñaùp: Thôøi gian (theá) khoâng khaùc nhau cho neân khoâng goïi laø tröôùc sau. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì quaù khöù sinh tröôùc-sinh sau, thôøi gian ñaõ khoâng khaùc nhau thì ñuùng ra khoâng phaûi laø tröôùc sau? Ñaùp: Phaùp aáy ñaõ töøng ôû luùc hieän taïi... Coù nghóa khaùc nhau veà thôøi gian, cho neân thaønh tröôùc sau, vò lai thì khoâng nhö vaäy cho neân löôïc qua khoâng noùi ñeán . Höõu thaân kieán coái duïc laøm moät taêng thöôïng cho höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc, nghóa laø höõu thaân kieán coõi duïc ñoái vôùi höõu thaân kieán cuûa hai coõi treân, hoaëc chæ laø khoâng coù ngaên caùch-hoaëc khoâng ngaên trôû sinh, cho neân laøm moät taêng thöôïng duyeân. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân, nghóa laø vì giôùi-ñòa khaùc nhau cho neân nhaân-quaû giaùn ñoaïn. Khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø vì khoâng coù phieàn naõo cuûa ñòa döôùi khoâng giaùn ñoaïn-khoâng coù phieàn naõo cuûa ñòa treân hieän taïi tröôùc maét. Khoâng phaûi laø sôû duyeân duyeân, nghóa laø vì quyeát ñònh khoâng coù nghóa phieàn naõo cuûa ñòa treân duyeân vôùi ñòa döôùi. Höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc cuøng vôùi höõu thaân kieán coõi duïc, neáu laøm ñaúng voâ giaùn thì trôû thaønh ñaúng voâ giaùn taêng thöôïng, khoâng laøm ñaúng voâ giaùn thì chæ moät taêng thöôïng, nghóa laø neáu truù trong taâm caâu sinh höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø maïng chung, daáy khoûi taâm caâu sinh höõu thaân kieán coõi duïc maø sinh kieát, thì luùc aáy höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc laøm ñaúng voâ giaùn-taêng thöôïng duyeân cho höõu thaân kieán coõi Duïc khoâng phaûi laø Höõu thaân kieán Saéc-voâ saéc khoâng giaùn ñoaïn maø sinh. Khoâng phaûi laø hai duyeân coøn laïi thì nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi: Höõu thaân kieán coõi Saéc laøm moät Taêng thöôïng cho Höõu thaân kieán coõi voâ saéc, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi: Höõu thaân kieán coõi voâ saéc cuøng vôùi Höõu thaân kieán coõi Saéc, neáu laøm Ñaúng voâ giaùn thì trôû thaønh Ñaúng voâ giaùn taêng thöôïng, khoâng laøm Ñaúng voâ giaùn thì chæ moät Taêng thöôïng. Caùc nghóa trong naøy, döïa theo tröôùc neân bieát! Nhö Höõu thaân kieán cuøng vôùi höõu thaân kieán, neân bieát höõu thaân kieán cuøng vôùi taát caû phi bieán haønh khaùc, taát caû phi bieán haønh khaùc cuøng vôùi taát

caû phi bieán haønh, taát caû bieán haønh cuøng vôùi taát caû phi bieán haønh, cuõng nhö vaäy. Nghóa laø caùc tuøy mieân chuûng loaïi khaùc nhau coù möôøi, töùc laø naêm kieán vaø naêm phi kieán. Naêm kieán ñoù laø höõu thaân kieán-bieân chaáp kieán-taø kieán-kieán thuû vaø giôùi caám thuû. Naêm phi kieán ñoù laø nghi-tham-

saân-maïn vaø voâ minh. Trong naøy, naêm loaïi goïi laø bieán haønh, ñoù laø taø kieán-kieán thuû-giôùi caám thuû-nghi vaø voâ minh; naêm loaïi goïi laø phi bieán haønh, ñoù laø höõu thaân kieán-bieân chaáp kieán-tham-saân vaø maïn. Trong naøy, höõu thaân kieán vaø bieân chaáp kieán tuy duyeân vôùi khaép nôi ñòa cuûa mình cho neân goïi laø bieán haønh, maø khoâng duyeân vôùi ñòa khaùc cho neân cuõng goïi laø phi bieán haønh, vì vaäy thaâu nhieáp vaøo trong khi bieán haønh. Nhö höõu thaân kieán cuøng vôùi höõu thaân kieán, neân bieát höõu thaân kieán cuøng vôùi taát caû phi bieán haønh khaùc cuõng nhö vaäy, laø nhö höõu thaân kieán laøm bao nhieâu duyeân cho höõu thaân kieán, thì höõu thaân kieán laøm bao nhieâu duyeân cho taát caû bieân chaáp kieán-tham-saân-maïn coøn laïi cuõng nhö vaäy. Taát caû phi bieán haønh khaùc cuøng vôùi taát caû phi bieán haønh cuõng nhö vaäy, laø nhö höõu thaân kieán laøm bao nhieâu duyeân cho höõu thaân kieán, thì bieân chaáp kieán cuøng vôùi bieân chaáp kieán-tham-saân-maïn vaø höõu thaân kieán, tham cuøng vôùi tham-saân-maïn-höõu thaân kieán vaø bieân chaáp kieán , saân cuøng vôùi saân-maïn-höõu thaân kieán-bieân chaáp kieán vaø tham, maïn cuøng vôùi maïn-höõu thaân kieán-bieân chaáp kieán-tham vaø saân laøm bao nhieâu duyeân cuõng nhö vaäy. Taát caû bieán haønh cuøng vôùi taát caû phi bieán haønh cuõng nhö vaäy, laø nhö höõu thaân kieán cuøng vôùi höõu thaân kieán laøm bao nhieâu duyeân, thì taø kieán-tham-saân vaø maïn laøm bao nhieâu duyeân cuõng nhö vaäy. Höõu thaân kieán laøm duyeân cho giôùi caám thuû, hoaëc laø boán-ba-hai- moät duyeân. Trong naøy noùi boán thì theá naøo laø boán? Nhö Höõu thaân kieán khoâng ngöøng daáy khôûi giôùi caám thuû, thì tö duy sinh ra tröôùc ñoù laøm boán duyeân cho sinh ra sau, nghóa laø höõu thaân kieán trong saùt-na khoâng giaùn ñoaïn thì giôùi caám thuû trong saùt-na hieän taïi tröôùc maét, töø ñaây veà sau ñaõ sinh thì duyeân vaøo tröôùc maø daáy khôûi, tröôùc ñoù cuøng vôùi sau laøm ñaày ñuû boán duyeân, ñoù laø nhaân-ñaúng voâ giaùn-sôû duyeân-taêng thöôïng duyeân. Nhaân duyeân, nghóa laø höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm hai nhaân cho giôùi caám thuû sinh ra sau, ñoù laø nhaân ñoàng loaïi vaø nhaân bieán haønh. Ñaúng voâ giaùn duyeân , nghóa laø giôùi caám thuû sinh ra sau töø höõu thaân kieán sinh ra tröôùc khoâng giaùn ñoaïn maø sinh. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø giôùi caám thuû sinh ra sau duyeân vôùi höõu thaân kieán sinh ra tröôùc maø sinh. Taêng thöôïng duyeân, nghóa laø tröôùc ñoái vôùi sau hoaëc chæ laø khoâng coù ngaên caùch-hoaëc khoâng ngaên caûn sinh. Trong naøy, nhaân duyeân nhö phaùp gieo haït, ñaúng voâ giaùn duyeân nhö phaùp phaùt trieån, sôû duyeân duyeân nhö phaùp caàm gaäy, taêng thöôïng duyeân nhö phaùp khoâng ngaên caùch. Giôùi caám thuû sinh ra sau do höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm boán duyeân thaâu nhieáp tieáp nhaän, cho neân coù theå ñi qua thôøi gian-coù theå nhaän laáy quaû-coù theå laøm ra nghieäp-coù

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 80

theå bieát veà duyeân. Trong naøy noùi ba thì theá naøo laø ba? Nhö höõu thaân kieán khoâng ngöøng daáy khoûi giôùi caám thuû, khoâng tö duy sinh ra tröôùc ñoù laøm ba duyeân cho sinh ra sau, tröø ra sôû duyeân duyeân, nghóa laø höõu thaân kieán trong saùt-na khoâng giaùn ñoaïn thì giôùi caám thuû trong saùt-na hieän taïi tröôùc maét, töø ñaây veà sau ñaõ sinh giôùi caám thuû khoâng duyeân vaøo höõu thaân kieán sinh ra tröôùc maø daáy khôûi. Nghóa laø hoaëc duyeân vôùi saéc-thoï-töôûng-haønh-thöùc, hoaëc tröø ra höõu thaân kieán tröôùc duyeân vôùi nhöõng haønh uaån coøn laïi. Höõu thaân kieán sinh ra tröôùc ñoù chæ laøm ba duyeân cho giôùi caám thuû sinh ra sau, ñoù laø nhaân-ñaúng voâ giaùn-taêng thöôïng duyeân. Giaûi thích veà ba duyeân naøy nhö tröôùc noùi roäng ra. Giôùi caám thuû sinh ra sau do höõu thaân kieán laøm ba duyeân thaâu nhieáp tieáp nhaän, cho neân coù theå ñi qua thôøi gian-coù theå nhaän laáy quaû-coù theå laøm ra nghieäp-coù theå bieát veà duyeân. Hoaëc laø höõu thaân kieán khoâng ngöøng daáy khôûi, taâm coøn laïi veà sau daáy khôûi giôùi caám thuû, thì tö duy sinh ra tröôùc ñoù laøm ba duyeân cho sinh ra sau, tröø ra ñaúng voâ giaùn. Nghóa laø höõu thaân kieán trong saùt-na khoâng giaùn ñoaïn-giôùi caám thuû trong saùt-na khoâng hieän taïi tröôùc maét, hoaëc laø höõu thaân kieán-hoaëc bieân chaáp kieán-hoaëc taø kieán-hoaëc kieán thuû, hoaëc nghi-hoaëc tham-hoaëc saân-hoaëc-maïn-hoaëc voâ minh, hoaëc thieän höõu laäu-hoaëc taâm voâ phuù voâ lyù hieän taïi tröôùc maét. Töø ñaây veà sau môùi daáy khôûi giôùi caám thuû thì duyeân vôùi höõu thaân kieán sinh ra tröôùc, höõu thaân kieán sinh ra tröôùc ñoù chæ laøm ba duyeân cho giôùi caám thuû sinh ra sau, ñoù laø nhaân-sôû duyeân vaø taêng thöôïng duyeân. Giaûi thích veà ba duyeân naøy nhö tröôùc noùi roäng ra. Giôùi caám thuû sinh sau ra do höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm ba duyeân thaâu nhieáp tieáp nhaän, cho neân coù theå ñi qua thôøi gian-coù theå nhaän laáy quaû-coù theå laøm ra nghieäp-coù theå bieát veà duyeân. Trong naøy noùi hai thì theá naøo laø hai ? Nhö höõu thaân kieán khoâng ngöøng daáy khôûi, taâm coøn laïi veà sau daáy khôûi giôùi caám thuû, khoâng tö duy sinh ra tröôùc ñoù laøm hai duyeân cho sinh ra sau, ñoù laø nhaân vaø taêng thöôïng. Nghóa laø höõu thaân kieán trong saùt-na khoâng giaùn ñoaïn-giôùi caám thuû trong saùt-na khoâng hieän taïi tröôùc maét, hoaëc laø höõu thaân kieán cho ñeán taâm voâ phuù voâ kyù hieän taïi tröôùc maét, töø ñaây veà sau môùi daáy khôûi giôùi caám thuû khoâng duyeân vôùi höõu thaân kieán sinh ra tröôùc. Nghóa laø hoaëc duyeân vôùi saéc-thoï-töôûng-haønh-thöùc, hoaëc tröø ra höõu thaân kieán duyeân vôùi nhöõng haønh uaån coøn laïi. Höõu thaân kieán sinh ra tröôùc ñoù chæ laøm hai duyeân cho giôùi caám thuû sinh ra sau, ñoù laø nhaân vaø taêng thöôïng duyeân. Giaûi thích veà hai duyeân naøy noùi roäng ra nhö tröôùc. Giôùi caám thuû sinh ra sau do höõu thaân kieán sinh ra tröôùc laøm hai duyeân thaâu nhieáp tieáp nhaän,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 81

cho neân coù theå ñi qua thôøi gian-coù theå tieáp nhaän quaû-coù theå laøm ra nghieäp-coù theå bieát veà duyeân. Trong naøy noùi moät thì theá naøo laø moät? Höõu

thaân kieán sinh ra sau vaø giôùi caám thuû sinh ra tröôùc, neáu laøm sôû duyeân thì trôû thaønh sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm sôû duyeân thì chæ moät taêng thöôïng, bôûi vì sau vaø tröôùc khoâng coù nghóa veà nhaân duyeân-khoâng coù nghóa veà ñaúng voâ giaùn duyeân. Trong naøy hoûi-Ñaùp nhö tröôùc neân bieát! Höõu thaân kieán vò lai vaø giôùi caám thuû quaù khöù-hieän taïi, neáu laøm sôû duyeân thì trôû thaønh sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm sôû duyeân thì chæ moät taêng thöôïng; höõu thaân kieán vò lai-hieän taïi cuøng vôùi giôùi caám thuû quaù khöù, neáu laøm sôû duyeân thì trôû thaønh sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm sôû duyeân thì chæ moät taêng thöôïng. Trong naøy hoûi-Ñaùp nhö tröôùc neân bieát !. Höõu thaân kieán coõi duïc laøm moät taêng thöôïng cho giôùi caám thuû coõi saéc-voâ saéc, nghóa laø höõu thaân kieán coõi duïc ñoái vôùi giôùi caám thuû cuûa hai coõi treân, hoaëc chæ laø khoâng coù ngaên caùch-hoaëc khoâng ngaên caûn sinh, cho neân laøm moät taêng thöôïng duyeân. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân, nghóa laø vì giôùi-ñòa khaùc nhau cho neân nhaân-quaû giaùn ñoaïn. Khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø vì khoâng coù phieàn naõo cuûa ñòa döôùi khoâng giaùn ñoaïn-khoâng coù phieàn naõo cuûa ñòa treân hieän taïi tröôùc maét. Khoâng phaûi laø sôû duyeân duyeân, nghóa laø vì quyeát ñònh khoâng coù nghóa phieàn naõo cuûa ñòa treân duyeân vôùi ñòa döôùi. Höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc cuøng vôùi giôùi caám thuû coõi duïc, neáu laøm sôû duyeân thì khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn, maø trôû thaønh sôû duyeân taêng thöôïng, nghóa laø neáu khoâng truù trong taâm caâu sinh höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø maïng chung, daáy khôûi taâm caâu sinh giôùi caám thuû coõi duïc maø sinh kieát, luùc naøy giôùi caám thuû coõi duïc duyeân vôùi höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø daáy khôûi, luùc aáy höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc laøm sôû duyeân-taêng thöôïng duyeân cho giôùi caám thuû coõi duïc. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân thì nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø luùc aáy giôùi caám thuû coõi duïc khoâng phaûi laø höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc khoâng giaùn ñoaïn maø sinh. Neáu laøm ñaúng voâ giaùn thì khoâng phaûi laø sôû duyeân, maø trôû thaønh ñaúng voâ giaùn taêng thöôïng, nghóa laø neáu truù trong taâm caâu sinh höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø maïng chung, daáy khôûi taâm caâu sinh giôùi caám thuû coõi duïc maø sinh kieát, luùc naøy giôùi caám thuû coõi duïc khoâng duyeân vôùi höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø daáy khôûi, luùc aáy höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc laøm ñaúng voâ giaùn-taêng thöôïng duyeân cho giôùi caám thuû coõi duïc. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân thì nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø sôû duyeân duyeân, bôûi vì nôi naøy khoâng duyeân vôùi nôi kia. Neáu laøm ñaúng voâ giaùn vaø sôû duyeân, thì trôû thaønh

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 82

ñaúng voâ giaùn sôû duyeân taêng thöôïng, nghóa laø neáu truù trong taâm caâu sinh höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø maïng chung, daáy khôûi taâm caâu sinh giôùi caám thuû coõi duïc duyeân vôùi höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø daáy khôûi, luùc naøy höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø daáy khôûi, luùc aáy höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc laøm ñaúng voâ giaùn sôû duyeân taêng thöôïng cho

giôùi caám thuû coõi duïc. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân thì nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng laøm ñaúng voâ giaùn vaø sôû duyeân, thì chæ moät taêng thöôïng, nghóa laø neáu khoâng truù trong taâm caâu sinh höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø maïng chung, daáy khôûi taâm caâu sinh giôùi caám thuû coõi duïc maø sinh kieát, luùc naøy giôùi caám thuû coõi duïc khoâng duyeân vôùi höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc maø daáy khôûi, luùc aáy höõu thaân kieán coõi saéc-voâ saéc chæ laøm moät taêng thöôïng cho giôùi caám thuû coõi duïc. Khoâng phaûi laø ba duyeân coøn laïi, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. Höõu thaân kieán coõi saéc laøm moät taêng thöôïng cho giôùi caám thuû coõi voâ saéc, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. Höõu thaân kieán coõi voâ saéc cuøng vôùi giôùi caám thuû coõi saéc, neáu laøm ñaúng voâ giaùn chöù khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn, thì trôû thaønh sôû duyeân taêng thöôïng; neáu laøm ñaúng voâ giaùn chöù khoâng phaûi laø sôû duyeân, thì trôû thaønh ñaúng voâ giaùn taêng thöôïng; neáu laøm ñaúng voâ giaùn vaø sôû duyeân, thì trôû thaønh ñaúng voâ giaùn sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm ñaúng voâ giaùn vaø sôû duyeân, thì trôû thaønh ñaúng voâ giaùn sôû duyeân taêng thöôïng, khoâng laøm ñaúng voâ giaùn vaø sôû duyeân thì chæ moät taêng thöôïng. Caùc nghóa trong naøy döïa theo tröôùc neân bieát! Nhö höõu thaân kieán cuøng vôùi giôùi caám thuû, neân bieát höõu thaân kieán cuøng vôùi taát caû bieán haønh khaùc, taát caû bieán haønh cuøng vôùi taát caû bieán haønh, taát caû phi bieán haønh khaùc cuøng vôùi taát caû bieán haønh, cuõng nhö vaäy. Nhö höõu thaân kieán cuøng vôùi giôùi caám thuû, neân bieát höõu thaân kieán cuøng vôùi taát caû bieán haønh khaùc cuõng nhö vaäy, laø nhö höõu thaân kieán cuøng vôùi giôùi caám thuû laøm bao nhieâu duyeân cuõng nhö vaäy. Taát caû bieán haønh cuøng vôùi taát caû bieán haønh cuõng nhö vaäy, laø nhö höõu thaân kieán cuøng vôùi giôùi caám thuû laøm bao nhieâu duyeân, thì taø kieán cuøng vôùi taø kieán-kieán thuû-giôùi caám thuû-nghi vaø voâ minh, kieán thuû cuøng vôùi kieán thuû-giôùi caám thuû-nghi-voâ minh vaø taø kieán, giôùi caám thuû cuøng vôùi giôùi caám-nghi-voâ minh-taø kieán vaø kieán thuû, nghi cuøng vôùi nghi-voâ minh- taø kieán-kieán thuû vaø giôùi caám thuû, voâ minh cuøng vôùi voâ minh-taø kieán-kieán thuû-giôùi caám thuû vaø nghi, laøm baio nhieâu duyeân cuõng nhö vaäy. Taát caû phi bieán haønh khaùc cuøng vôùi taát caû bieán haønh cuõng nhö vaäy, laø nhö höõu thaân kieán cuøng vôùi giôùi caám thuû laøm bao nhieâu duyeân, thì bieân chaáp kieán-tham-saân-

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 83

maïn, moãi moät loaïi cuøng vôùi taø kieán-kieán thuû-giôùi caám thuû-nghi vaø voâ minh, laøm bao nhieâu duyeân cuõng nhö vaäy. ÔÛ trong caùc phaùp, neáu hoûi veà nhieáp thì phaûi döïa vaøo giôùi phaân bieät, neáu hoûi veà trí thì phaûi döïa vaøo ñeá phaân bieät, neáu hoûi veà thöùc thì phaûi döïa vaøo xöù phaân bieät, neáu hoûi veà phieàn naõo thì phaûi döïa vaøo boä phaân bieät; nhö vaäy luùc phaân bieät veà töôùng cuûa caùc phaùp, thì deã daøng neâu ra roõ raøng-deã daøng coù theå thi thieát. Trong naøy hoûi veà phieàn naûo cho neân thuaän theo döïa vaøo naêm boä phaân bieät. Naêm boä ñoù laø do kieán khoå maø ñoaïn, do kieán taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn vaø do tu maø ñoaïn. Phieàn naõo do kieán khoå maø ñoaïn coù hai loaïi: 1.

Bieán haønh. 2 . Baát bieán haønh. Phieàn naõo do kieán taäp maø ñoaïn cuõng nhö vaäy. Phieàn naõo do kieán dieät maø ñoaïn coù hai loaïi: 1. Duyeân höõu laäu. 2. Duyeân voâ laäu. Phieàn naõo do kieán ñaïo maø ñoaïn cuõng nhö vaäy. Phieàn naõo do tu maø ñoaïn chæ coù moät loaïi, ñoù laø baát bieán haønh. Trong naøy, phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn laøm boán duyeân cho phieàn naõo bieán haønh hai möôi kieán khoå maø ñoaïn, ñoù laø nhaân -ñaúng voâ giaùn-sôû duyeân vaø taêng thöôïng. Nhaân duyeân thì coù boán nhaân, ñoù laø töông öng-caâu höõu-ñoàng loaïi vaø bieán haønh. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn- phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn ñeå sinh ra. Taêng thöôïng duyeân, nghóa laø loaïi naøy cuøng vôùi loaïi kia hoaëc chæ laø khoâng coù ngaên caùch-hoaëc khoâng ngaên caûn sinh ra. Phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn laøm boán duyeân cho phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn. Nhaân duyeân thì coù hai nhaân, ñoù laø ñoàng loaïi vaø bieán haønh. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn ñeå sinh ra. Taêng thöôïng duyeân thì nhö tröôùc ñaõ noùi. Phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn laøm boán duyeân cho phieàn naõo bieán haønh do kieán taäp maø ñoaïn. Nhaân duyeân thì chæ coù moät

nhaân, ñoù laø bieán haønh. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo bieán haønh do kieán taäp maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn ñeå sinh khôûi. Taêng thöôïng duyeân thì nhö tröôùc ñaõ noùi. Phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn laøm ba duyeân cho phieàn naõo baát bieán haønh do kieán taäp maø ñoaïn, vaø taát caû phieàn naõo do kieán dieät-ñaïo-tu maø ñoaïn, tröø ra sôû duyeân. Nhaân duyeân thì chæ coù moät nhaân, ñoù laø bieán haønh. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo Bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, luùc aáy caùc phieàn naõo hieän ôû tröôùc maét. Taêng thöôïng duyeân thì nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø sôû duyeân duyeân, laø vì caùc phieàn naõo kia khoâng theå naøo duyeân vôùi phi bieán haønh cuûa boä khaùc. Phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn laøm boán duyeân cho phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn. Nhaân duyeân thì coù ba nhaân, ñoù laø Töông öng-caâu höõu vaø ñoàng loaïi. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn sinh khôûi.

Taêng thöôïng duyeân thì nhö tröôùc ñaõ noùi. Phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn laøm boán duyeân cho phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn. Nhaân duyeân thì coù moät nhaân, ñoù laø ñoàng loaïi. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo Baát bieán haønh do kieán Khoå maø ñoaïn maø khoâng giai ñoaïn, phieán naõo Bieán haønh do kieán Khoå maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa phieàn naõo Bieán haønh do khieán Khoå maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo Baát bieán haønh do kieán Khoå maø ñoaïn ñeå sinh khôûi: Taêng thöôïng duyeân thì nhö tröôùc maø noùi. Phieàn naõo Baát bieán haønh do kieán Khoå maø ñoaïn laøm ba duyeân cho phieàn naõo Bieán haønh do kieán Taäp maø ñoaïn, tröø ra Nhaân duyeân. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø Phieàn naõo Baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo Bieán haønh do kieán Taäp maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, nghóa laø phieán naõo bieán haønh do kieán Taäp maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo Baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn ñeå sinh ra khôûi. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø Nhaân duyeân, laø phaùp phi bieán haønh khoâng laøm nhaân cho phieàn naõo cuûa Boä khaùc. Phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå maø ñoaïn, laøm Ñaúng voâ giaùn

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 55 85

-Taêng thöôïng duyeân cho phieàn naõo Baát bieán haønh do kieán Taäp maø ñoaïn, vaø taát caû phieàn naõo do kieán Dieät-Ñaïo-tu giaùn ñoaïn, caùc phieàn naõo aáy hieän ôû tröôùc maùt. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø hai duyeân coøn laïi, bôûi vì phaùp Baát bieán haønh khoâng phaûi laø nhaân cuûa phaùp nhieãm thuoäc Boä khaùc, bôûi vì baát bieán haønh meâ hoaëc chaéc chaén khoâng theå naøo duyeân vôùi phaùp cuûa Boä khaùc. Nhö hai loaïi phieàn naõo do kieán khoå maø ñoaïn laøm cho bao duyeân cho chín loaïi phieàn naõo, thì hai loaïi phieàn naõo do kieán Taäp maø ñoaïn laøm bao nhieâu duyeân cho chín loaïi phieàn naõo, neân bieát cuõng nhö vaäy. Phieàn naõo höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn, laøm boán duyeân cho phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn. Nhaân duyeân chæ coù ba nhaân, ñoù laø Töông öng-Caâu höõu-Ñoàng loaïi. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn hieän khôûi tröôùc maét. Sôû duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn ñeå sinh khôûi. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn, laøm ba duyeân cho phieàn naõo ba duyeân voâ laäu do kieán Dieät maø ñoaïn, tröø ra Sôõ duyeân. Nhaân duyeân thì chæ coù moät nhaân, ñoù laø Ñoàng loaïi. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán dieät maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán Dieät maø ñoaïn hieän khôûi tröôùc maét. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø Sôû duyeân, nghóa laø phieàn naõo voâ laäu do kieán Dieät maø ñoaïn chæ vôùi duyeân Thích dieät, bôûi vì khoâng phaûi laø phieàn naõo. Phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn, laøm ba duyeân cho phieàn

naõo Bieán haønh do kieán khoå-Taäp maø ñoaïn, tröø ra Nhaân duyeân. Ñaúng voâ giaùn duyeân nghóa laø phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo Bieán haønh do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø phieàn naõo Bieán haønh do kieán khoå-Taäp maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn ñeå sinh khôûi: Khoâng phaûi laø Nhaân duyeân, bôûi vì phaùp phi bieán haønh khoâng coù nghóa laøm nhaân cho phaùp nhieãm khôûi Boä Khaùc. Phieàn naõo duyeân höïu laäu do kieán dieät maø ñoaïn, laøm Ñaúng voâ giaùn -Taêng thöôïng duyeân cho phieàn naõo baát Bieán haønh do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn, vaø taát caû phieàn naõo do kieán Ñaïo-tu maø ñoaïn, chöù khoâng phaûi laø Nhaân-khoâng phaûi laø Sôû duyeân. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán Dieät maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, caùc phieàn

naõo aáy hieän ôû tröôùc maét. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc noùi. Khoâng phaûi laø Nhaân duyeân, nghóa cuõng nhö treân ñaõ noùi: Khoâng phaûi laø Sôû duyeân duyeân, bôûi caùc phieàn naõo aáy laø phi bieán haønh cho neân khoâng duyeân vôùi Boä Khaùc . Phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán Dieät maø ñoaïn, laøn ba duyeân cho phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn, tröø ra sôû duyeân. Nhaân duyeân thì coù ba nhaân, ñoù laø töông öng-caâu höõu vaø ñoàng loaïi. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø sôû duyeân duyeân, bôûi vì noù duyeân vôùi traïch dieät chöù khoâng phaûi laø phieàn naõo. Phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn, laøm boán duyeân cho phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán dieät maø ñoaïn. Nhaân duyeân thì chæ coù moät nhaân, ñoù laø ñoàng loaïi. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán dieät maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân höõu laäu do kieán dieät maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn ñeå sinh khôûi. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn, laøm ba duyeân cho phieàn naõo bieán thaønh do kieán khoå-taäp maø ñoaïn, tröø ra nhaân duyeân. Ñaúng voâ giaùo duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå-taäp maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå-taäp maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn ñeå sinh khôûi. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân, bôûi vì phieàn naõo baát bieán haønh khoâng laøm nhaân cho phaùp nhieãm cuûa boä khaùc. Phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn, laøm ñaúng voâ giaùn -taêng thöôïng duyeân cho phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå-taäp maø ñoaïn , vaø taát caû phieàn naõo do kieán ñaïo-tu maø ñoaïn , khoâng phaûi laø nhaân-khoâng phaûi laø sôû duyeân. Ñaúng voâ giaùn

duyeân, nghóa laø phieàn naõo duyeân voâ laäu do kieán dieät maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, caùc phieàn naõo aáy hieän ôû tröôùc maét. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân , bôûi vì phieàn naõo baát bieán haønh khoâng coù nghóa laøm nhaân cho phaùp nhieãm cuûa boä khaùc. Khoâng phaûi laø sôû duyeân duyeân, bôûi vì caùc phieàn naõo aáy laø baát bieán haønh cho neân khoâng duyeân vôùi boä khaùc. Nhö hai loaïi phieàn naõo do kieán dieät maø ñoaïn, laøm bao nhieâu duyeân

cho chín loaïi phieàn naõo, chæ hai loaïi phieàn naõo do kieán ñaïo maø ñoaïn, laøm bao nhieâu duyeân cho chín loaïi phieàn naõo, neân bieát cuõng nhö vaäy. Phieàn naõo do tu maø ñoaïn, laøm ñoaïn, laøm boán duyeân cho phieàn naõo do tu maø ñoaïn. Nhaân duyeân thì coù ba nhaân, ñoù laø töông öng-caâu höõu vaø ñoàng loaïi. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo do tu maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo do tu maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø phieàn naõo do tu maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo do tu maø ñoaïn ñeå sinh khôûi. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Phieàn naõo do tu maø ñoaïn, laøm ba duyeân cho phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå-taäp maø ñoaïn, tröø ra nhaân duyeân. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo do tu maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå-taäp maø ñoaïn hieän ôû tröôùc maét. Sôû duyeân duyeân, nghóa laø phieàn naõo bieán haønh do kieán khoå-taäp maø ñoaïn, duyeân vôùi phieàn naõo do tu maø ñoaïn ñeå sinh khôûi. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân, bôûi vì phaùp phi bieán haønh khoâng laøm nhaân cho phaùp nhieãm cuûa boä khaùc. Phieàn naõo do tu maø ñoaïn, laøm ñaúng voâ giaùn-taêng thöôïng duyeân cho phieàn naõo baát bieán haønh do kieán khoå-taäp maø ñoaïn, vaø taát caû phieàn naõo do kieán dieät-ñaïo maø ñoaïn, khoâng phaûi laø nhaân, khoâng phaûi laø sôû duyeân. Ñaúng voâ giaùn duyeân, nghóa laø phieàn naõo do tu maø ñoaïn khoâng giaùn ñoaïn, caùc phieàn naõo aáy hieän ôû tröôùc maët. Taêng thöôïng duyeân nhö tröôùc ñaõ noùi. Khoâng phaûi laø nhaân duyeân, bôûi vì phaùp phi bieán haønh khoâng laøm nhaân cho phaùp nhieãm cuûa boä khaùc. Khoâng phaûi laø sôû duyeân duyeân, bôûi vì phieàn naõo baát bieán haønh ñeàu khoâng theå naøo duyeân vôùi phaùp cuûa boä khaùc. Vaû laïi, caùc phieàn naõo coù möôøi laêm boä nghóa laø ba coõi ñeàu coù naêm boä do kieán khoå maø ñoaïn cho ñeán do tu maø ñoaïn ôû trong moãi moät boä laøm bao nhieâu duyeân cho möôøi laêm boä, nhö lyù caàn phaûi suy nghó! Laïi nöõa, naêm boä phieàn naõo cuûa moãi moät coõi phaân ra thaønh chín loaïi, toång coäng laø hai möôi baûy loaïi, ôû trong moãi moät loaïi laøm bao nhieâu duyeân cho hai möôi baûy loaïi, nhö lyù caàn phaûi suy nghó!

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.